

RAKAMLARIN DİLİ

Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla içinde emek ve işletme payı dağılımı

Özcan KADIOĞLU ozcankadioglu@hotmail.com
Dünya Gazetesi Yazarı

Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla, bir ülkedeki belirli bir dönemde üretilen mal ve hizmetlerden dolayı oluşan katma değere ilişkin standart bir ölçüdür. GSYH üç yöntemle hesaplanır: Üretim yöntemi, harcama yöntemi ve gelir yöntemi.

Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla, üretim yöntemiyle, bir ekonomide yerleşik olan üretici birimlerin belli bir dönemde, ekonomik faaliyetleri sonucu yaratmış oldukları tüm mal ve hizmetlerin değerleri toplamından bu mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılan girdiler toplamının düşülmesi sonucu elde edilen değerdir. Harcama yöntemiyle, bir ekonomide belli bir dönemde tüketime

ve yatırıma yönelik harcamalar ile ihracat, ithalat farkından oluşur. Bu yöntemin ana bileşenleri, hane halklarının nihai tüketimi, devletin nihai tüketimi, sabit sermaye yatırımları ve net mal ve hizmet ihracatıdır. Gelir yöntemiyle, ekonomideki üretici birimlerin elde ettiği maaş, ücret gelirleri, işletme karı ve devletin elde ettiği çeşitli vergi gelirlerinden oluşur. Her faaliyet kolunda mal ve hizmet üretim sürecinde yer alan üretici birimlerin üretim faktörlerine ödedikleri değerlerin toplamıdır.

GSYH dağılımı ne kadar adaletli?

Yukarıda ana başlıklarla GSYH'nin nasıl hesaplanabileceğini değindik. Bu yazının konusu, gelir yöntemiyle GSYH'nin hesaplanması sonucu payların çalışanlar ve işletmelere nasıl dağıldığı. Son dönemin ekonomistler ile siyasa partilerin en önemli

tartışma alanı olan dağılımın ne kadar adaletli olup olmadığı konusunu yorumlamaya çalışalım. İşgücü ödemeleri, muhasebe dönemi boyunca girişim tarafından çalışanın yaptığı iş karşılığında, aynı ve nakdi olarak ödenen toplam karşılıklar olarak tanımlanır. Nakdi ya da aynı olarak ödenen maaş-ücretler ile işverenler tarafından çalışanlar adına ödenen sosyal güvenlik katkılarından oluşur. İşletme artığı, net katma değerden çalışanlara yapılan ödemeler ve üretim üzerindeki vergilerin çıkarılması ve sübvansiyonların eklenmesiyle elde edilir. Katma değer içinde sermayenin payını ifade eder. Türkiye'de 1990'ların ortasından itibaren emeğin gelirinden aldığı pay hızla düşmüş. Ancak 2000'lerin ortasından itibaren artmaya başlamış. 2019 yılı Ekim ayında COVID-19'un başlamasıyla da emeğin payı tekrar düşmeye başlamıştır.

2022 yılı ikinci çeyreğin sonunda son 24 yılın en dip noktasına (yüzde 25,7) gerilemiştir. Faiz ve tarım dışı müttebbis gelirleri, COVID-19 sonrası en zengin bireyler lehine artarak devam ediyor. Emegın payında son dönemde ciddi bir düşüş yaşandığı ve bu düşüşün önemli ekonomik ve sosyal sonuçlar doğurabilme ihtimali giderek artma eğiliminde. Emegın payındaki düşüş sonrası yaşanan yüksek enflasyon ve alım gücünde meydana gelen ciddi miktardaki azalmalar, tüm kesimleri derinden etkilemeye başlamıştır. Ayrıca son dönemde enerji dolayısı ile ulaşım üzerindeki yüksek fiyat artışları özellikle sabit gelirli hane halkını ciddi olarak etkiliyor, yaşamlarını giderek zorlaştırıyor.

Emegın, milli gelirden aldığı payda düşme eğilimi devam ediyor

Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde, ulusal gelirin dağılımı online satışların artması, gelişmiş ülkelerde çok amaçlı robotların devreye girmesi, beceri gerektiren işlerde, emegın makinelere geçmesiyle zaman içerisinde çalışanların aleyhine işlemiş ve emegın payında önemli azalmalar kaydedilmiştir. Gelişmekte olan ülkelerde ise düşüş oranı, bölgeden bölgeye farklılık gösterse de genel olarak emegın ulusal gelirden aldığı pay azalmıştır. IMF'nin yapmış olduğu araştırmalara göre 1990'lar-

da yaklaşık yüzde 50 olan çalışanların ücret ve ödemelerinin, 2014 yılında yüzde 38'lere indiği hesaplanmıştır.

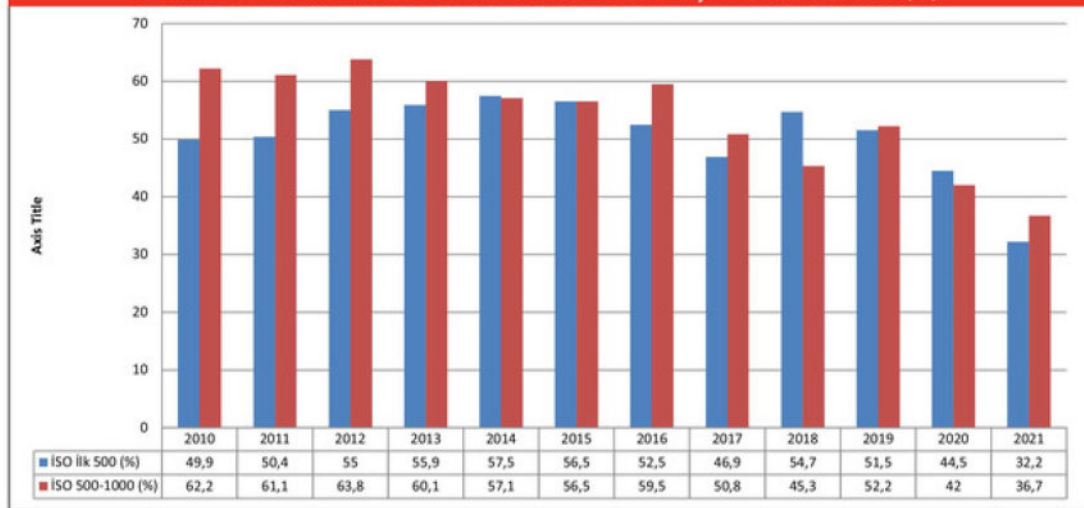
Üretimler emek yoğun tarımdan, sermaye yoğun sanayi ve hizmet sektörlerine kayan ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de emegın milli gelirden aldığı payda düşme eğilimi devam ediyor. Artan uluslararası mal ve para akışı, sermayenin pazarlık gücüne katkıda bulunarak, çalışanların milli gelirden elde ettikleri kısmın daralmasına sebep oluyor. Gelir dağılımındaki bozulma, uzun dönemde tüketimi sınırlayacak, bunun doğal sonucu olarak büyüme rakamlarında ciddi düşüşlere sebep olacaktır. Emek gelir-

lerinin sürekli azaldığı ve sermaye gelirlerinin sürekli arttığı bir ortamda, sosyal barışı ve ekonomik istikrarı sağlamak zorlaştığı için zamanla toplumsal olayların çıkma ihtimalini de yükseltecektir.

Yüksek enflasyonist baskılar devam ederse, toplam emek payının milli gelirden aldığı payı daha da azaltacak

Dünyada iş gücüne ödenen ücretlerin payının azalmasının ardında yatan temel sebepler olarak şunları söyleyebiliriz: Küreselleşme, finansallaşma, emek piyasalarının esnekleşmesi ve teknolojik etkiler. Son dönemde Türkiye'de ihracat hacminin

NET KATMA DEĞERİN FAKTÖR GELİRLERİNDE ÖDENEN MAAŞ VE ÜCRETLERİN PAYI (%)

RAKAMLARIN DİLİ

yükselmesinin, Türk Lirasının değer kaybı ve reel ücretleri azaltarak, hem iç talebi azaltma hem de üretim maliyetlerini kısma yönündeki stratejilere dayandığını söyleyebiliriz. Grafik 1'de Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu verilerine bakıldığında net katma değer, faktör gelirleri dağılımında düşüşü açıkça gözlemleniyor. İSO 500'de ücretlerin almış olduğu payın, hemen hemen TÜİK'in tüm Türkiye için açıkladığı verilerle yakın olduğunu görüyoruz.

2014 yılında emeğin payı (yüzde 57.5) en yüksek noktaya ulaştığı görülüyor. 2019 yılı sonunda COVID-19 ile emeğin payı düşme eğilimine girmiş, 2021 yılında ise emeğin payının en düşük değere indiği görülüyor. İSO İkinci 500'de firmaların iş gücü ödemelerine baktığımızda, 2010-2016 yıllarında İSO 500'e göre daha yüksek iş gücü ödemeleri yapılırken, 2016 yılından itibaren İSO 500'e göre iş gücü ödemelerinin düştüğü gözlemleniyor. Türkiye'deki yüksek enflasyonist baskıların sürekli hale gelmesi neticesinde toplam emek payının milli gelirden aldığı payın daha da aşağı gitmesi kaçınılmaz gözüküyor.

Grafik 2'yi emek iş gücü ödemeleri yönünden inceleyecek olursak;

- 2001 yılı kriz döneminde emeğin payının hemen düştüğünü görüyoruz. Bu

dönemde enflasyonun yükseldiği işletme gelirlerinin arttığı gözlemleniyor.

- 2003 yılından itibaren aşırı olmasa da emek payının yavaş yavaş artmaya başladığı görülüyor.
- 2010-2016 yılına kadar emek iş gücü ödemelerinin arttığı bariz bir şekilde grafikte görülüyor.
- 2016-2019 döneminde tekrar emek iş gücü ödemelerinin azalma eğiliminde olduğu görülüyor.
- 2019'da COVID-19'un başlaması ile emek iş gücü ödemelerinde büyük bir kırıma yaşandığı, 2022 yılının ilk yarısında son 24 yılın en dip değerini aldığını söyleyebiliriz.

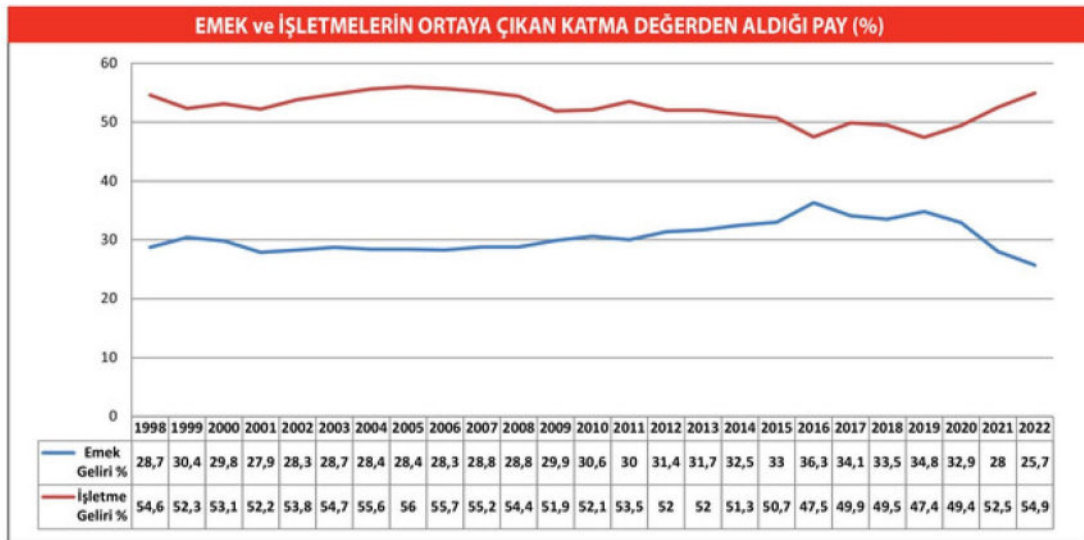
Grafik 1, işletme gelirleri yönünden inceleyecek olursak;

- 1998 yılında işletmelerin yüksek kazanç elde ettiği yıllardan biri olduğu gözlemleniyor.
- 2001 krizinden sonra işletmelerin 2008 yılına kadar aralıksız kazançlarının devamlı arttığı görülüyor. 2005 yılında tarihi zirve yaparak, üretilen katma değerinin yüzde 56'sını aldığını görüyoruz.

- 2006-2016 döneminde toplam katma değerden alınan payın azaldığı net bir şekilde gözüküyor.
- 2016 yılında son 24 yıllık dönemin en dip ikinci değerini aldığı gözlemleniyor.
- COVID-19 başlangıcı ile işletmelerin katma değerden aldığı payın arttığı, 2022 yılının ilk yarısında tekrar eski yıllarda olduğu gibi en yüksek değere yaklaştığı görülüyor.

Emeğin payını artırmak için neler yapılmalı?

- Çalışanların becerilerini artıran eğitimlere ağırlık verip beceri artırıcı eğitimlere kamu maddi destek vermeli,
- Şirketlerin kurumsallaşması için hem eğitim hemde teşvikler verilmeli,
- Şirket alım, satım ve maaş ödemelerinin tamamı bankalara kaydırılması,
- Kayıt dışı istihdam oranını düşürmek için firmalara destek verilmeli,
- Eğitim düzeyi yüksek istihdam sağlayan firmalara işe yeni başlayanlar için kamu vergi yönünden teşvik edici uygulamalara gitmeli.

Seçtiklerimiz

Dünyada stagflasyon güçlü
dolar dönemi ve Türkiye

Güldem Atabay / ArtıGerçek

Geçtiğimiz hafta dünyadan gelen ekonomik veriler ışığında Türkiye ekonomisini derinden etkileyecek gelişmeler dönemine girdiğimizi söylemek mümkün.

Bu hafta Washington'daki IMF toplantılarından gelen açıkça stagflasyonist bir mesaj oldu: büyümeye yönelik aşağı yönlü risklerin, enflasyona yönelik yukarı yönlü risklerin altı çizildi. Enerji krizinde sertleşme, Çin'de daha fazla COVID-19 kilitlenmesi veya Çin emlak sektöründe yaşanan sıkıntıların bir finansal piyasa krize dönüşmesi halleri artık tahmin ufkunda belirgen bu stagflasyon ortamının daha da sertleşmesine yol açabilecek köşe taşları. IMF'nin yüksek seyreden enflasyona karşı faiz artıran merkez bankalarını destekler mesajları ve daraltılan para politikasıyla gelişmeyecek maliye politikalarının uygulanması konusundaki uyarılar da enflasyondaki yapışkanlığın azaltılması açısından dikkat çekiyordu.

Toplantılar G7 ve içinde Türkiye'nin de olduğu G20 merkez bankası başkanları ve maliye bakanları için bir araya gelme fırsatı oldu. Maliye Bakanı Nispetiye kabildiği toplantılarda Türkiye'de enflasyonu 12 ayda %18'den %8'e sığdıran Yeni Ekonomi Modelini anlatırken, TCMB Başkanı Kavuoğlu da toplantıların ardından Türkiye'de yapıldığı açıklamada dünyada ekonomik durğunluğun konuşulmadığı tek ülkenin Türkiye olduğunu söyledi.

Bu hafta Türkiye'de açıklanan makroekonomik veriler Türkiye ekonomisinde çarkların sert şekilde yavaşladığını gösterdi. Dış dünyadan gelen durğunluk dalgası ağustosta **sanayi** üretiminin yıllık sadece %1 artmasıyla sonuçlandı. Ağustos 2021'de 86,8 olan dış ticaret haddi, Ağustos 2022'de rekor düşüşle 13,8 puan azaldı ve 73,0 oldu çünkü ihracat birim değeri endeksi ağustosta yıllık %5,9 artarken, ithalat birim endeksindeki artış %11,5'ten neredeyse iki kat hızla devam etmekte.

İSO İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi iki aydır 48,8'e 50,0 sınırının altında daralmaya işaret ediyor çünkü Türk imalat sektörünün en büyük ihracat pazarında üretim azaldı. İlk ikisi TÜİK, diğeri **İstanbul Sanayi Odası** tarafından açıklanan GSMH'ye öncül sayılan bu veriler Kavuoğlu'nun açıklamalarını doğruluyor. Aksine 2022 üçüncü çeyrek sonu itibarıyla Türkiye ekonomisinde sert bir yavaşlamanın konuşulduğunu gösteriyor.

2021 Aralık ayında %13'e olan aylık TÜFE enflasyonu 2022 Aralık'ta bu rakamın altına geçecek her enflasyon seviyesi sayesinde matematiksel olarak yıllık enflasyonun artış hızını yavaşlatacak. TL'de 2022 boyunca devam eden değer kaybı ve %151 maliyet enflasyonu ise bu tek seferlik olumlu baz etkisini sınırlandıracak.

Aynı baz etkisi nedeniyle; yani geçen yılın son çeyreğindeki güçlü **sanayi** üretimi nedeniyle **sanayi** üretiminde gördüğümüz yavaşlama bu sene son çeyrekte ekisi büyüme potansiyeli yaratıyor. Hele ki dış talep hızla geri çekilirken.

IMF'nin temmuz raporunda %4 olarak tahmin ettiği 2022 yılı Türkiye büyüme tahmininin yılın ilk yarısındaki %7,5 olarak gerçekleşen büyümeye dayanarak %5 seviyesine çıkarması; fakat 2023 yılı için büyüme beklentisini ise %3,5'ten %3'e çekmesi rastlantı değil.

IMF, Türkiye ile ilgili enflasyon beklentisini de yularan çekti: 2022 yılı ortalama TÜFE beklentisini artık %73,1'e, yıl sonu TÜFE beklentisi de %73,5. 2023 için ortalama TÜFE beklentisi %51,2, yıl sonu TÜFE beklentisi de %36,9.

TCMB'nin 2022 sonunda TÜFE'yi

%60,4, 2023 yıl sonundaysa %19,2 olarak beklentisini özellikle 2023 için IMF tahminleriyle oluşturduğu kontrast nedeniyle eklemek gerekli.

Dış dünyada dikkatler ABD tarafından gelen enflasyon verileri ve ABD merkez bankası Fed'in 75 baz puan daha faiz artırdığı son toplantısına ait notlardaydı. Hafta içinde açıklanan ABD UFE enflasyonu da TÜFE enflasyonu da beklenenin üzerinde açıklandı. Tüketici fiyatları içinde çekirdek enflasyonun yükselmeye devam ederek %6,6 ile son 40 yıl zirvesine çıkması ise altı kırmızı ile çözümlenmesi gereken bir veriydi. İki enflasyon rakamı arasında açıklanan faiz karar toplantısı notları ise Fed'in faiz artışlarında tam sürat ilerleyeceğini, ekonomide resesyon olsa bile öncelikle zemin düzeltmek için genelle yayılan ve yapılaşan niteliğe bürünen enflasyonu düşürmek olduğunu yeniden vurguladı.

Teknik bir detaya da girmekte fayda var. Fed ekonomistleri ABD ekonomisinde azalan verimlilik ve işgücüne kabılın zayıf kalması sonucunda ülkenin "potansiyel büyüme hızını" düşürdüler. 2025 yılına kadar potansiyel büyümenin üzerinde kalmasını beledikleri ABD ekonomisinde enflasyonu düşürmek daha da zor olacağından, uzun süre sıkı para politikası yüksek faiz-daralan bilanço ekseninde devam ettirmek zorunda kalacaklar.

Bugün %3,25 olan Fed politika faiz oranı büyük olasılıkla %5 ve üzerine kadar yükseltilecek. Finansal piyasalar bu yeni gerçekliğe uyum sağladıkça tahvil faizleri daha da yükselecek, hisse senetleri uzun soluklu bir satış baskısı altına girecek. En önemlisi Dolar Endeksi yükselcek, gelişmekte olan para birimleri de merkez bankaları faiz artırarak aşınmayı yavaşlatsa bile değer kaybedecek. Dünyada kredi bulmak zorlaşacak, dış ve iç borç çevirmek zorlaşacak. Dışardan borçlanmak çok daha maliyetli hale gelecek.

Türkiye'de bu hafta ağustos atına ait ödemeler dengesi de açıklandı. İlk sekiz ayda oluşan 39,7 milyar dolara 28,3 milyar doların kaynağı belirsiz girişlerce finanse edildi. Doğrudan yatırım miktarı sınırlı karırken portföy yatırımları Türkiye'den çıkmaya devam etti. Net hata ve noksan kaleminin cari açığı fonlamadaki ağırlığı ve küresel piyasalardan kaynak yaratmanın artan maliyeti öne çıkarılması gereken başlıklar.

Dünyadaki önemli ekonomik gelişmeler ve Türkiye'deki en son veriler, iltidardan harcama planı açıklamalarıyla bir araya konduğunda 2022 son çeyrek ve 2023 ilk yarısında Türkiye ekonomisinde büyüme, enflasyon ve TL açısından resim net. Hele ki aşırı negatif reel faiz politikasına dayalı Yeni Ekonomi Modeli'nin devam edeceği bilinirken.

Hükümetin dezenformasyon yasası perşembe akşamı AKP-MHP vekillerinin oylarıyla Meclis'te onaylandı. Cumhurbaşkanı tarafından imzalandıktan sonra aktif hale gelecek.

Görünen, işine gelmeyecek gerçekleri yazanlara karşı iltidardan bu sansür yasasını kullanış şeklide uygulayacağı.

Dolayısıyla yazının son paragrafına kadar geldiyseniz bundan sonra tek başınızız.

Bu yazıda anlatılanlara bakarak 2023 ortalarına kadar Türkiye ekonomisinde büyüme, enflasyon, dış borçlanma ve Türk lirasının değerine ne olacağını kestirmek okuyucu olarak sizin kendi kavrayışınıza kalmış.

Siz de zaten anlıyorsunuz.

20 milyar liralık büyük yatırım hamlesi

Fotovoltaik güneş paneli, hibrit otomobil, batarya üretimi tesisleriyle daha önce Türkiye'de üretilmeyen bulaşık makinesi kapsülü, maleik anhidrit üretim tesisleri için İzmir, Sakarya, Adana, Kocaeli'ndeki yatırımlar proje bazlı devlet yardımı alacak.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, "proje bazlı teşvik" sağlanan fotovoltaik güneş paneli, hibrit otomobil, batarya, bulaşık makinesi kapsülü ve maleik anhidrit üretimini kapsayan yaklaşık 20 milyar liralık yatırıma ilişkin, "Türkiye'yi katma

koyduğumuz program belli: yatırım, üretim, istihdam ve ihracat. Bu alanlara, Türkiye'nin önünü açacak işlere odaklanacağız, ülkemizi üreterek kalkındıracağız." diye konuştu. Enerji krizi ve resesyon beklentilerinin sanayiciler üzerinde baskı

Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye AŞ, Sakarya'da hibrit ve şarj edilebilir hibrit otomobil ile batarya üretim tesisi modernizasyonu için yatırım yapacak. Projede sabit yatırım tutarı 6 milyar 952 milyon lira, ilave istihdam sayısı 57 olarak öngörüldü. Yatırımın sonunda yılda 162 bin hibrit

değerli üretimle büyümek derdindeyiz. Türkiye'nin önünü açacak işlere odaklanacağız, ülkemizi üreterek kalkındıracağız." dedi.

Bakan Varank, **İstanbul Sanayi Odası** Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi (IDEA4 İstanbul) Açılış Töreni'nde yaptığı konuşmada, "proje bazlı teşvik" olarak da bilinen proje bazlı devlet yardımı sağlanan yatırımlar hakkında bilgi verdi. Yaklaşık 20 milyar lira tutarındaki 4 büyük yatırımın detaylarından bahseden Varank, şunları kaydetti: "Toyota, şarj edilebilir hibrit bir araç modelini Türkiye'de üretecek, yaklaşık 7 milyar liralık bir yatırımdan bahsediyoruz. Smart Enerji, ingottan başlayarak güneş paneli üretimi için ciddi bir yatırımı yapacak. Türkiye şu anda dünyanın 4. büyük güneş paneli üreticisi, inşallah seneye 3. sıraya yükseleceğiz, Avrupa'nın 1 numarasıyız. Maleik anhidrit ülkemizde üretilen bir ürün değildi, Tataristan'dan yatırımcılar Türkiye'de bu ürünü üretecekler. Alıcısı şu anda Gebze Kimya OSB'de hazır. Üretilen her bir kilogram ürün oradaki sanayicilerimiz tarafından kullanılacak. Türkiye'de bugüne kadar bulaşık makinelerinde kullandığımız deterjanlar üretilmiyordu. Bir firmamız buradaki açığı görerek Adana'da çok ciddi bir yatırım yapacak ve ülkemizde bulaşık makinesi başlayacak." Varank, Türkiye'nin sanayide büyük bir imenin içinde olduğuna dikkati çekerek, "Türkiye'yi katma değerli üretimle büyümek derdindeyiz. Bizim hedefimiz,

oluşturduğuna işaret eden Varank, sanayiciler üzerindeki yükü hafifletmek için de gayret gösterdiklerini vurguladı. Varank, Türkiye'nin üretmek nasıl büyüyeceğini bilen bir ülke olduğunu vurgulayarak, "Avrupa pazarı bizim için ciddi bir pazar. Bunun yanında dünya pazarı da artık Türkiye'yi tanımaya başladı. Türkiye sanayisi önümüzdeki dönemde destan yazacak. Yeter ki korkmayalım, cesaretle yolumuza, yatırımlarımıza devam edelim. Bunların karşılığını da çok daha güzel bir şekilde hep beraber alacağız." değerlendirmesinde bulundu.

2 binin üzerinde istihdam oluşturacak Resmi Gazete'de bugün yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararlarına göre, İzmir'de Smart Güneş Enerjisi Teknolojileri ARGE Üretim Sanayi ve Ticaret AŞ'nin projesinde sabit yatırım tutarı 7 milyar 627 milyon lira, ilave istihdam 2 bin 335 kişi olarak öngörüldü. 4 yıllık yatırım süresi sonunda yılda 2 bin 48 megavat kapasiteyle fotovoltaik güneş paneli üretilmesi planlanıyor. Stratejik yatırım için projeye, KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi, nitelikli personel ve enerji desteklerinin yanı sıra, yatırım yeri tahsis de sağlanacak. Böylelikle silisyum ingot üretiminden başlamak üzere wafer, hücre ve fotovoltaik güneş paneli üretiminde ülkede önemli bir kapasiteye ulaşılabilecek. Modernizasyon için 6,9 milyarlık yatırım

ve şarj edilebilir hibrit otomobil, 44 bin batarya üretilmesi bekleniyor. Bu kapsamda, Türkiye'nin otomotiv üretim ve ihracatında önemli yere sahip olan Sakarya'nın bu alandaki kapasitesi artacak. Söz konusu yatırım, KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti gibi teşviklerden yararlanılacak.

Yılda 2,4 milyar adet kapasiteye ulaşacak Adana'da Beyaz Kağıt ve Hijyenik Ürünleri Temizlik, İnşaat San. Tic. AŞ'nin bulaşık makinesi kapsülü üretim tesisi projesi kapsamında, 657 milyon 487 bin lira sabit yatırım gerçekleştirilecek. Yatırım süresi 5 olan projenin sonunda 200 kişilik ilave istihdam öngörüldü. Yılda 2 milyar 400 milyon adet bulaşık makinesi kapsülü üretilmesi planlanıyor. Teşvik kapsamında projeye, KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi, nitelikli personel ve enerji destekleri sağlanacak.

Kimya sektöründe stratejik yatırım TL Maleik Petrokimya AŞ tarafından Kocaeli'de, maleik anhidrit üretim tesisi için 3 milyar 289 milyon lira sabit yatırım yapılacak. 3 yıl olarak öngörülen yatırım süresi sonunda 88 kişinin ilave istihdamı bekleniyor. Çeşitli ürün ve uygulamalarda kullanılan söz konusu kimya sanayisi ürününün üretilmesi için KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi, nitelikli personel ve enerji destekleri verilecek. Yatırımın sonunda yılda 50 bin ton maleik anhidrit üretilmesi planlanıyor. •HABER;AA